

OBSTETRİK TERMİNOLOJİ VE VİTAL İSTATİSTİKLER

3. BÖLÜM

Dr. Gökçe TURAN

Dr. Mehmet Zeki TANER

GİRİŞ

Obstetrik insan üremesi ile ilgilidir ve insanlık tarihinde üreme süreci devam ettiği sürece obstetrik her zaman güncel ve önem arz eden bir konu olacaktır. Bu uzmanlık dalı gebelik ve postpartum dönemde annenin ve fetüsün sağlığı ve iyilik durumu ile ilgilenen tıp bölümüdür (Bonita, 2006). Gebelik sürecinde gebe ve fetüsün bakımı komplikasyonların tanı ve tedavisini, doğum eylemini ve yönetimini, doğum sonrası yenidoğanın bakımını ve puerperyum dönemini içermektedir.

Obstettrinin önemi, maternal ve neonatal sonuçların tüm dünyada sağlık ve yaşam kalitesi göstergesi olarak kullanılması bu alanı oldukça önemli kılar. Çünkü obstetriye bakarak, kötü obstetrik ve perinatal sonuçların tüm toplumu ilgilendiren sağlık bakım hizmetlerinin eksikliğini görebiliriz.

Temel Tanımlar

Obstetri alanında hekimler arasında ortak bir dil oluşturmak için Dünya Sağlık Örgütü, Amerikan Pediatri Akademisi ve Amerikan Obstetrisyenler ve Jinekologlar Cemiyeti tarafından standart tanımlamaların kullanılması önerilmektedir. Bu şekilde farklı ülkelerde tek terminoloji sistemi ile farklı ülkeleri birbirleri ile karşılaştırma imkânı bulunur. Aşağıda obstetrik hikâyede yer alan standart tanımlara yer verilmiştir (1).

Doğum: 20. Gebelik haftası ve üzerinde fetüsün anneden ayrılması olarak tanımlanır. Şayet kesin tarih verilerinde eksiklik varsa, 500 gr'ın altındaki fetüsler “doğum” değil, “abortus” olarak kabul edilirler.

Canlı Doğum: Gebelik haftasına bakılmaksızın, bebek doğum anında veya doğumdan belli bir süre sonra kendiliğinden nefes alıyorsa, kalp atımı varsa veya istemli kasların kendiliğinden hareketi gibi bir yaşam belirtisi gösteriyorsa canlı doğum olarak tanımlanır.

Gravida: Hastanın toplam gebelik sayısı ifade edilir. Bu gebelikler canlı doğum, düşük, küretaj, ektopik gebelik, molar gebelik veya intrauterin ölü fetüs olabilir. Bu durumların hangisi olursa olsun tüm gebelikler gravida olarak kabul edilir. Çoğul gebelikler gravidayı bir artırmaz, tek gravida sayılırlar.

Parite: 20 hafta üstüne ulaşmış veya doğum ağırlığı 500 gr'ın üzerinde olan fetüs sayısından bağımsız doğum sayısını ifade eder. Canlı veya ölü doğum olması pariteyi etkilemez. Çoğul gebelikler pariteyi bir artırır.

Abortus: 20. Gebelik haftasından önce doğan veya 500 gr'ın altında olan fetüsler için kullanılmaktadır.

İndüklenmiş Abortus: İ ntrauterin yerleşimli bir

Maternal Ölüm: Gebelik dönemi ve doğumdan sonraki 42 gün içinde kaza veya kasıtlı nedenlere bağlı olmadan gebeliğe veya gebeliğin şiddetlendirdiği sorunlara bağlı olarak oluşan anne ölümüdür.

Doğrudan Maternal Ölüm: Gebelik, doğum ve puerperyum döneminde meydana gelen obstetrik komplikasyonlar nedeniyle, uygulanan müdahaleler nedeniyle, yanlış tedavi nedeniyle veya bunlardan herhangi birine bağlı olarak oluşan olaylar zincirinden kaynaklanan anne ölümüdür. Örneğin; uterus rüptürüne bağlı oluşan aşırı kanama sonucu görülebilen anne ölümü bu gruba girmektedir.

Dolaylı Maternal Ölüm: Annenin gebelik veya doğuma bağlı olmaksızın eskiden beri var olan veya gebelik, doğum veya puerperyum sürecinde ortaya çıkan, obstetrik sebeplere bağlı olmayan, fakat gebelik sebebiyle şiddetlenen hastalıklar nedeniyle olan anne ölümüdür. Örneğin; mitral kapak darlığına bağlı komplikasyonlar sonucu gerçekleşen anne ölümü bu gruba girmektedir.

Gebeliğe Bağlı Olmayan Ölüm: Gebelikle ilişkili olmaksızın kaza veya rastlantısal nedenler sebebiyle gerçekleşen anne ölümüdür. Örneğin; trafik kazası sonucu veya maligniteler nedeni ile gerçekleşen anne ölümü bu gruba girmektedir.

KAYNAKLAR

1. BonitaR, BeagleholeR, KjellströmT & World Health Organization. Basic epidemiology, 2nd ed. World HealthOrganization, 2006.
2. Hoffman BL, Horsager R, Roberts S. Williams Obstetrics, Study Guide. 24th edn. New York, NY: McGraw-HillEducation, 2014